

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum elæemosynæ corporales habeant effectum spiritualem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

narum potest attendi dupliciter. Vno modo simpliciter loquendo, & secundum hoc eleemosyna spiritalis praeminet triplici ratione. Primo quidem, quia id quod exhibetur, nobilior est. scilicet donum spirituale, quod praeminet corporali, secundum illud Prover. 4. Donum bonum tribuam vobis, legem meam non derelinquatis. Secundum, ratione eius, qui subuenit, quia spiritus nobilior est corpore. Vnde sicut homo magis debet providere quantum ad spiritum, quam quantum ad corpus: ita & proximo, quem debet sicut seipsum diligere. Tertio, quantum ad ipsos auctores, quibus subuenitur proximo, quia spirituales auctores sunt nobiliores corporibus, qui sunt quodammodo fertiles. Alio modo possunt comparari secundum aliquem particularem casum, in quo quedam corporalis eleemosyna alicui spirituali praefertur, puta, magis est pauperem fame morientem, quam docendum, sicut & indigentem, secundum Philosophum. melius est dari, quam philosophari, quamvis hoc simpliciter melius.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dare magis indigentem, melius est ceteris paribus: sed si minus indigens sit melior, & melioribus indigeat, dare ei, melius est: & sic est in proposito.

AD SECUNDUM dicendum, quod recompen-satio non minuit meritum & laudem eleemosynae, si non sit intenta, sicut & humana gloria, si non sit intenta, non minuit rationem virtutis. Sicut & de Catone Salustius dicit, quod quo magis gloriam desiderat, eo magis gloria sequatur. Et ita contingit in eleemosynis spiritualibus. Et tamen intentio bonorum spiritualium non minuit meritum, sicut intentio bonorum corporaliu.

AD TERTIUM dicendum, quod meritum datur eleemosynam attenditur secundum id, in quo debet rationabiliter requiescere voluntas accipientis, non in eo, in quo requiescit, si sit inordinata.

¶ Super quest. trigesima secunda articulo quinto.

ARTICVLVS IIII.

¶ *Utrum eleemosyna corporales habeant effectum spirituales.*

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod eleemosyna corporales non habeant effectum spirituales. Effectus enim non est potior sua causa: sed bona spiritualia sunt potiora corporalibus. non ergo eleemosyna corporales habent spirituales effectus.

¶ 12 Præ. Dare corporale pro spirituali virtuti est simonia: sed hoc virtutum est omnino vitandum. non ergo sunt dande eleemosynae ad consequendum spirituales effectus.

¶ 13 Præ. Multiplicata causa, multiplicatur effectus. Si ergo eleemosyna corporalis causaret spirituales effectus, sequeretur quod maior eleemosyna magis spiritualiter proficeret: quod est contra illud, quod legitur Luc. 21. de vidua mittente

duo aera minuta in gazophylacium, quae secundum sententiam Domini plus omnibus misit. non ergo eleemosyna corporalis habet spirituales effectus.

¶ 14 Præ. Contra est, quod dicitur Ecclesiastici 29. Eleemosyna uiri, gratiam hominis quasi pupillam conferabit.

RESPON. Dicendum, quod eleemosyna corporalis tripliciter potest considerari. Vno modo secundum suam substantiam, & secundum hoc non habet nisi corporalem effectum, in quantum sufficit corporales defectus proximorum. Alio modo potest considerari ex parte cause eius, in quantum, scilicet, aliquis eleemosynam corporalem dat propter dilectionem Dei, & proximi: & quantum ad hoc affert fructum spirituales, secundum illud Eccl. 29. Perde pecuniam propter fratrem, pone thesaurum in preceptis Altissimi, & proderit tibi magis quam aurum. Tertio modo ex parte effectus, & sic etiam habet spirituales fructus, in quantum. Proximus, cui per corporalem eleemosynam subuenitur, mouetur ad operandum pro benefactore. Vnde & ibidem subditur: Conclude eleemosynam in sinu pauperis, & haec pro te exorabit ab omni malo.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod ratio illa procedit de corporali eleemosyna secundum suam substantiam.

AD SECUNDVM dicendum, quod ille qui dare eleemosynam, non intendit emere aliquid spirituale per corporale, quia scit spiritualia in infinitum corporalibus praeminere: sed intendit per charitatis effectum spirituales fructus promereri.

AD TERTIUM dicendum, quod vidua, quae minus dedit, secundum quantitatem, plus dedit secundum suam proportionem, ex quo pensatur in ipsa maior charitatis effectus, ex quo corporalis eleemosyna spirituales efficaciam habet.

ARTICVLVS V.

¶ *Utrum dare eleemosynam sit in precepto.*

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur, quod dare eleemosynam non sit in precepto. Consi-li enim a preceptis distinguuntur: sed dare eleemosynam est consilium, secundum illud Danic. 4. Consilium meum regi placeat, Peccata tua eleemosynis redime: ergo dare eleemosynam non est in precepto.

¶ 2 Præ. Cuiuslibet licet sua re uti, & eam retinere: sed retinendo re suam aliquis eleemosynam non dabit. ergo licitum est eleemosynam non dare. non ergo dare eleemosynam est in precepto.

¶ 3 Præ. Omne quod cadit sub precepto, aliquo tempore obligat transgressores ad peccatum mortale, quia precepta affirmatiua obligant per tempore determinato. ergo si dare eleemosynam caderet sub precepto, esset determinare aliquod tempus, in quo homo peccaret mortaliter, nisi eleemosyna daret: sed hoc non videtur, quia semper probabiliter estimari potest, quod pauperi aliter subueniri possit: & quod id quod est in eleemosynas erogandum, possit ei esse necessarium vel in presenti, vel in futuro: ergo vbi quod eleemosynam dare non sit in precepto.

¶ 4 Præ. Omnia precepta ad precepta decalogi reducuntur: sed inter illa precepta

Secunda secundae S. Thomae.

¶ Super quest. trigesima secunda articulo quinto.

IN artic. 5. eiusdem 32. quest. aduertendum est, quod doctrina auctoritatis hoc in loco a plerisque fuit male intellecta. Acciperunt namque, quod secundum doctrinam auctoris hic, ad hoc quod eleemosyna sit in precepto, duo simul requirantur scilicet superfluitas in debente, & extrema necessitas in eo, cui debetur. Cum tamen expresse concludendo in calce corporis articuli dicatur distincte, Sic ergo dare eleemosynam de superfluo, est in precepto, & dare eleemosynam ei, qui est in extrema necessitate: alias autem est in consilio. Et quoniam iam multi anni sunt, quod contra hunc sensum, tractatum specialem scripti, ubi euidenter illum consulant, pertranscendum puto.

¶ In eodem articulo aduerte, quod duo capita seorsum ponat eleemosynam in precepto. scilicet superfluitas, & extrema necessitas, dum litera intelligat rationem, quare non sufficit

L a ficit

4. dist. 15. q. 2. art. 1. q. 4. & art. 4. q. 1. & quolib. 6. art. 12.